

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 24.11.2023

Vår ref.: 202312928-24 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Informasjon - og diskusjonsunderlag for åpne kontordager om helhetlig prosess for behandling av nett – og kraftproduksjon i Finnmark

Helhetlig prosess

Som oppfølging av regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark skal NVE nå utarbeide en helhetlig prosess for vårt arbeid med konsesjonsbehandling av nye nett- og produksjonsanlegg i Finnmark. Det er viktig for NVE at de som blir berørt har god informasjon og oversikt over planlagte saker som vi skal behandle. I tillegg ønsker NVE at konsesjonsbehandlingen skal være mest mulig forutsigbar og håndterbar, slik at berørte parter har tilstrekkelig tid og kapasitet til å uttale seg. Derfor arrangerer vi nå åpne kontordager og innspillmøter for å høre fra berørte parter før vi starter saksbehandling av prosjekter. Tidligere i høst ba vi kraftprodusentene informere om modne prosjekter for kraftutbygging, slik at vi har et godt grunnlag når vi skal få innspill på prosessen.

NVE vil i dette informasjons- og diskusjonsunderlaget informere om kraftsystemet og begrensninger i strømmettet i Finnmark, prosjekter NVE har til behandling og prosjekter vi har fått informasjon om. Vi presenterer også noen alternative løsninger for hvordan det er mulig å samordne konsesjonsbehandlingsprosessen.

Kraftsystemet i Finnmark

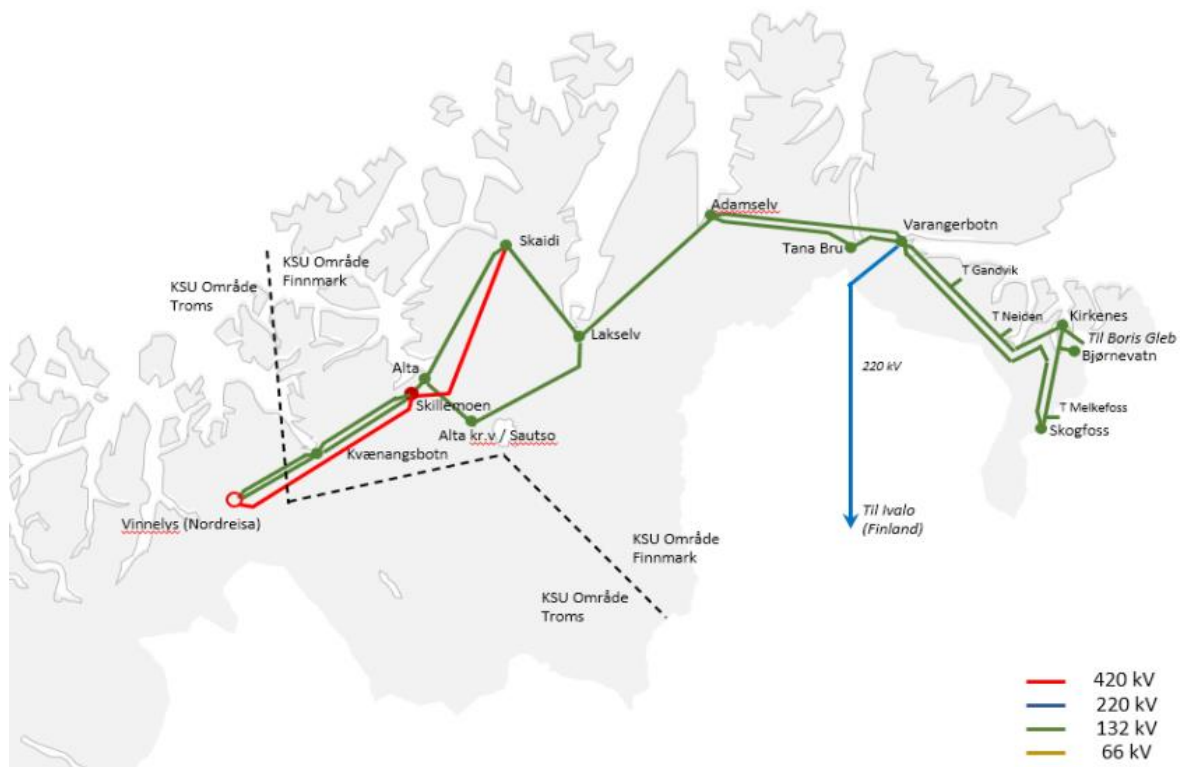
Dagens nett

I Finnmark er det store avstander og lav befolkningstetthet. Det er høyest forbruk av strøm i Alta, Hammerfest, Honningsvåg, Lakselv, Karasjok, Vadsø og Kirkenes. De fleste av kraftverkene er vindkraftverk eller elvekraftverk uten magasinkapasitet, altså uten muligheten til å lagre kraft til senere. Kvænangen og Adamselv kraftverk har noe magasinkapasitet. Selv om vindkraftverk produserer mest i vinterhalvåret, er det ikke garantert at det blåser i den aller kaldeste timen med høyest forbruk. Nettet, og

kraftsystemet som helhet, må være dimensjonert for å levere nok strøm også når det både er vindstille og stort forbruk.

Finnmark er avhengig av å få tilført energi fra lengre sør i Norge i vinterhalvåret, gjennom den nye 420 kV kraftledningen fra Balsfjord, og fra Finland. Sett over hele året er det en balanse mellom forbruk og produksjon i Finnmark per i dag, men trenden går mot et underskudd på energi. Forbruket har økt, og produksjonen har ikke økt tilsvarende. I tillegg har strømmettet i Finnmark begrenset kapasitet. I Øst-Finnmark er det i dagens nett ikke ledig kapasitet til at nye kraftverk kan koble seg til.

Figur 1: Dagens transmisjonsnett i Finnmark inkludert tiltak under bygging. Kilde: Regional kraftsystemutredning 2022-2040.

Kapasitet i planlagt nett

Statnett har søkt om konsesjon for en ny 420 kV kraftledning mellom Skaidi og Adamselv via Lakselv (Skaidi–Lebesby), og fra Adamselv til Varangerbotn (Lebesby–Seidafjellet). NVE er godt i gang med konsesjonsbehandlingen av første del, ledningen mellom Skaidi og Adamselv¹.

Statnett vurderer også å installere en såkalt 'back-to-back' i Varangerbotn. En 'back-to-back' er en komponent som kan plasseres enten i Varangerbotn eller en ny transformatorstasjon i Seidafjellet (som det er søkt om), og som kan styre kraftflyten på ledningen som går til Finland. Det gjør at man kan utnytte mer av kapasiteten på ledningen og dermed

¹ Denne søknaden er derfor ikke en del av sakene som skal vurderes og behandles som del av kraft- og industriløftet i Finnmark.

øke kapasiteten i nettet til både ny produksjon og nytt forbruk i Øst-Finnmark. Dette er altså ikke en ny ledning, men en type omformer som plasseres i en transformatorstasjon.

Selv med de planlagte tiltakene, vil kapasiteten for å knytte til mer produksjon være begrenset, se Tabell 1. Kapasiteten som er oppgitt i tabellen er minimum kapasitet til ny produksjon, gitt at Melkøya elektrifiseres, men uten annet nytt forbruk. Forbruk og produksjon henger sammen, og dersom det kommer mer forbruk kan det øke muligheten for å bygge flere kraftverk. Det vil avhenge av blant annet plassering, og om forbruket/produksjonen kan tilknyttes på vilkår². Tilknytning på vilkår kan også øke kapasiteten til ny produksjon selv om det ikke kommer mer forbruk. Vindkraftverkene som er planlagt/meldt/konsesjonssøkt i Finnmark konkurrerer om den samme kapasiteten. Det vil uansett kun være plass til et fåtall prosjekter.

Tabell 1: Kapasitet til ny produksjon i Øst-Finnmark gitt ulike tiltak i transmisjonsnettet*.

Netttiltak	Tilknytningspunkt i nettet	
	Adamselv/Lebesby transformatorstasjon	Varangerbotn/Seidafjellet transformatorstasjon
420 kV Skaidi–Lebesby	500 MW	0 MW
420 kV Skaidi–Lebesby + back-to-back	640 MW	
420 kV Skaidi–Lebesby–Seidafjellet	610 MW	
420 kV Skaidi–Lebesby–Seidafjellet + back-to-back	760 MW	

*Der kapasiteten er oppgitt felles for Adamselv og Varangerbotn betyr det at kapasiteten deles mellom stasjonene. Når kapasitet tildeles i Adamselv, vil den altså kapasiteten i Varangerbotn reduseres tilsvarende, og motsatt.

Saker til behandling og gitte konsesjoner

NVE hadde per oktober 2023 mottatt fem vindkraftsaker og tre nettsaker i Øst-Finnmark til behandling (se oversikt over prosjekter i vedlegg 1 til dette dokumentet).

I Øst-Finnmark er det gitt to konsesjoner til ny produksjon som foreløpig ikke er realisert. Dette gjelder byggetrinn to i Hamnefjell vindkraftverk og byggetrinn tre i Raggovidda vindkraftverk.

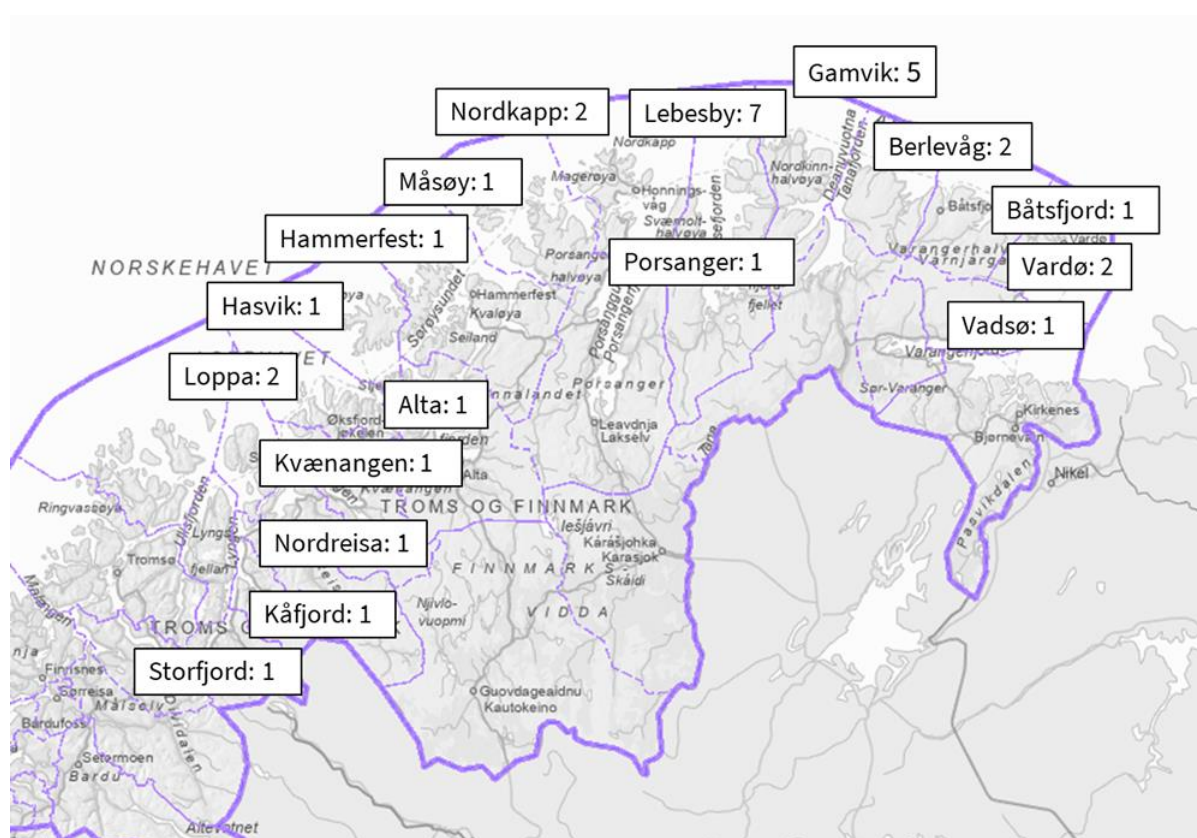
NVE arbeider også, som nevnt over, med å fullføre en innstilling til Olje- og energi-departementet (OED) for Statnetts søknad om ny 420 kV kraftledning mellom Skaidi og Adamselv/Lebesby. Denne vil ikke være en del av den helhetlige prosessen som omtales i dette dokumentet, da den allerede er under aktiv behandling hos NVE. Det samme gjelder endringsøknaden om flytting av planområdet for Raggovidda byggetrinn tre.

² Tilknytning på vilkår betyr at nettselskapet og produsenten/forbrukeren inngår en avtale om begrensning av produksjonen/forbruket i tilfeller der det er nødvendig for at nettet ikke skal bli overbelastet.

I tillegg ba NVE i november 2023 om å bli informert om andre, modne prosjekter for kraftproduksjon i Finnmark. Dette resulterte i at NVE ble orientert om at ytterligere 23 produksjonsanlegg er under planlegging, fordelt på teknologiene vindkraftverk, vannkraftverk, kjernekraftverk og hybridanlegg med flere produksjonsformer (se figur 2 under for geografisk fordeling av prosjektene). Saker om kjernekraft håndteres av Olje- og energidepartementet. Det varslede kjernekraftprosjektet vil derfor ikke være en del av den videre prosessen til NVE. Alle de andre sakene, både de som er sendt inn til behandling og de som nylig er varslet, kan det være aktuelt å se nærmere på i en helhetlig prosess for Finnmark (se vedlegg for oversikt over prosjekter NVE har mottatt informasjon om).

Prosjektene vi nå er informert om må bearbeides videre til en formell melding eller søknad, dersom NVE skal ta dette til behandling. Før NVE kan behandle vindkraftprosjekter må også kommunen støtte dette.

Figur 2: Oversiktskart over kraftproduksjon- og nettanlegg prosjekter fordelt på kommune i Finnmark.

NVE ber om innspill

Ved å gjennomføre dialogmøter og åpne kontordager ønsker NVE blant annet å få innspill på tidspunkt og lengde på høringsprosesser, og opplegg for gjennomføring av fremtidige folkemøter og befaringer. Det er viktig for NVE å sikre at berørte parter har tilstrekkelig tid- og kapasitet til å delta- og komme med høringsuttalelser. Samtidig presiserer vi at nettkapasitet vil være en sentral faktor i den helhetlige planen. Dette vil påvirke både hvordan sakene kobles og rekkefølgen på når NVE tar de ulike sakene til behandling.

Under følger noen mulige fremgangsmåter som NVE gjerne mottar innspill på:

NVE foreslår samlet behandling av prosjekter

Samlet behandling vil si at NVE setter sammen flere prosjekter som berører samme område eller som er gjensidig avhengig av hverandre. Prosjektene vil da bli sendt på høring samtidig. Der det er rasjonelt både for forståelsen av kraftsystemet og for selve planprosessen, vil det være aktuelt med parallell konsesjonsbehandling av kraftproduksjon og nettanlegg.

NVE mener at en slik samlet behandling av prosjekter gir mer forutsigbare prosesser for de involverte og mulighet for å se saker i sammenheng, enn hvis sakene behandles hver for seg. Samlet behandling gir også et bedre bilde av total belastning fra prosjektene i de berørte områdene. Samtidig vil slike parallelle prosesser medføre relativt stor belastning på berørte aktører, som må følge opp flere meldinger og søknader på samme tid.

NVE har ikke gjort noen vurdering av prosjektene, og kjenner foreløpig ikke til realismen i hvert enkelt prosjekt. Vi minner også om at vindkraftprosjekter der kommunen ikke vil sette i gang eller fortsette med kommunal arealplan for prosjektet, ikke vil bli konsesjonsbehandlet videre. Dette er en forutsetning i lovendringene som skjedde sist sommer, som betyr at kommunene er helt sentrale i prioriteringen av aktuelle prosjekter.

NVE er interessert i tilbakemeldinger på hvilke områder og prosjekter som det kan være naturlig å se i sammenheng.

NVE anbefaler felles frister/framdriftsplan for saker som behandles samlet

For å sikre nødvendig framdrift anbefaler vi at NVE, i dialog med kommunen, utarbeider en felles framdriftsplan for det som defineres som en «pakke». Fremdriftsplanen vil forplikte både NVE og alle tiltakshaverne med prosjekter i «pakken». Avtalen må ha en åpning for endringer dersom det dukker opp kunnskap eller hendelser som krever det. Dersom så skjer, vil det være viktig med tidlig informasjon til alle involverte, og umiddelbar etablering av en ny framdriftsplan. NVE foreslår videre at prosjekter i en «pakke» som ikke holder nødvendig og avtalt framdrift, tas ut av «pakken». Disse sakene kan først bli behandlet etter at behandlingen av den aktuelle «pakken» er avsluttet.

NVE er interessert i tilbakemeldinger på hvordan denne løsningen med «pakker» og framdriftsplaner kan utformes og følges opp. Vi spør nå om det er hensiktsmessig og praktisk mulig å etablere og følge opp slike framdriftsplaner.

NVE foreslår at prosjekter som ikke oppfyller definerte krav- eller gir særlig store virkninger blir nedprioritert

Som nevnt innledningsvis er det begrenset nettkapasitet i Finnmark. NVE har nå mottatt informasjon om langt mer ny produksjon enn det som kan knyttes til det planlagte nettet. NVE anbefaler at et sentralt element i den samlede behandlingen er at kommuner som får inn flere prosjekter til behandling gjør en prioritering av prosjektene.

Andre relevante prioriteringskriterier kan være virkninger for reindriftsnæringen og andre samiske interesser, miljøvirkninger, og nettkapasitet. Dette vil føre til at kraftverkene med de antatt minste negative virkninger sluttbehandles først.

NVE har foreløpig ikke hjemmel for tidlig avslag³, og kan kun avslå søknader gjennom en komplett vurdering av tiltakene, og etter at søknadene har vært på høring. Saker i meldingsfasen kan ikke avslås. Underveis i hele konsesjonsprosessen kan vi imidlertid anmode aktører om å trekke prosjekter.

NVE ser på løsninger for å sortere prosjekter i en tidlig fase, innenfor handlingsrommet som finnes i dagens regelverk. Herunder ligger vår mulighet til å be aktører trekke prosjekter som har mindre sannsynlighet for å få konsesjon. I forkant av våre vurderinger mener vi det er naturlig å ha dialog med myndigheter, der særlig kommunenes innspill vil være viktige. Vi er interessert i å få tilbakemeldinger på hvordan vi kan få til en slik prosess.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Ingrid Myrtveit & Svein Grotli Skogen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

³ Olje- og energidepartementet varslet i energimeldingen (Meld. St. 25 (2015–2016)) at det skulle utredes og legges frem et forslag som gir konsesjonsmyndigheten adgang til å avslå større vann- og vindkraftsaker tidligere enn etter ordinær saksbehandling. I vindkraftmeldingen ([Meld. St. 28 \(2019–2020\)](#)) varsler regjeringen at de vil gå videre med forslaget om tidlig avslag når det gjelder vindkraft og legge fram forslag om nye lovbestemmelser om tidlig avslag for prosjekter som det ikke er grunnlag for å videreføre til full konsesjonsbehandling.

Mottakerliste:

RIKSANTIKVAREN

STATENS VEGVESEN

Den Norske Turistforening

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

STORFJORD KOMMUNE

NORDREISA KOMMUNE

KVÆNANGEN KOMMUNE

Vardø kommune

Vadsø kommune

Kautokeino kommune - Guovdageainnu suohkan

ALTA KOMMUNE

LOPPA KOMMUNE

Hasvik kommune

Måsøy kommune

NORDKAPP KOMMUNE

PORSANGER KOMMUNE

Karasjok kommune - Kárásjoga gielda

LEBESBY KOMMUNE

Gamvik kommune

BERLEVÅG KOMMUNE

Tana kommune - Deanu gielda

Nesseby kommune - Unjárgga gielda

Båtsfjord kommune

Sør-Varanger kommune

NORGES NATURVERNFORBUND

Forsvarsbygg

MILJØDIREKTORATET

Norges Miljøvernforbund

Birdlife Norge

Sabima Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold

GAIVUONA SUOHKAN KÅFJORD KOMMUNE KAIVUONON KOMUUNI

Norges Naturvernforbund - Finnmark

Sametinget / Samediggi

NORSKE REINDRIFTSAMERS LANDSFORBUND

Mattilsynet

Varangerhalvøya Turlag

WWF Norge AS

Zero Emission Resource Organisation AS

Finnmarkseiendommen (FeFo)

Finnmark Natur og Ungdom

Forum for Natur og Friluftsliv Finnmark

Norges Jeger- og Fiskerforbund Finnmark

Fiettar reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 22, Vest-Finnmark

Gearretnjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 21, Vest-Finnmark

Helligskogen / Nuortanjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 24, Troms
Varangerhalvøya / Varjjatnjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 6 og 5 D, Øst-Finnmark
Statsforvalteren i Troms og Finnmark - Reindriftsavdelingen i Troms og Vest-Finnmark
Raggonjarga (Rakkonjarga) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 7, Øst-Finnmark
Finnmark Bondelag
Fortidsminneforeningen i Finnmark
Finnmark Bonde- og Småbrukarlag
Favrrosorda (Favresorda) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 35 A, Vest-Finnmark
LA NATUREN LEVE
Hammerfest og Omegn Turlag
Protect Sápmi
Landbruksdirektoratet - Alta
Cohkolat ja Biertavarri (Cåkolat) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 36, Vest-Finnmark
Norges fiskarlag
Sørøy / Sallan reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 19, Vest-Finnmark
Stjernøya / Stierdna reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 25, Vest-Finnmark
Frakfjord med Silda / Seakkesnjárga ja Sildá reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 29, Vest-Finnmark
Abborassa (Aborassa) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 34, Vest-Finnmark
Beahcegealli Fimppaid Siida reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 42, Vest-Finnmark
Skarfvaggi reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 37, Vest-Finnmark
Beaskadas (Bæskadas) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 41, Vest-Finnmark
Nordkinnhalvøya / Corgas/Oarje Deatnu - Reinbeitedistrikt 9, Øst-Finnmark
Ifjordfjellet / Siskit Corgas ja Lagesduottar reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 13, Øst-Finnmark
Børselvfjellet / Spiertanjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 14, Øst-Finnmark
Spiertanjarga / Spiertagaisa reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 14 A, Øst-Finnmark
REINBEITEDISTRIKT 16 KARASJOK VEST
Karasjok østre sone / Karasjoga Nuorttabealli reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 17, Øst-Finnmark
Alta kvenforening
Norske Kveners Forbund
Norsk Friluftsliv
Landssammenslutninga av norske vindkraftkommuner
Leavvajoga ja Rastigaissa Samesiida LRS
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
Karasjok Flyttsameliste/ Kárášjoga Johttisámiidlistu
Øst-Finnmark Regionråd
Vest-Finnmark Regionråd
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
MOTVIND NORGE
Hammerfest kommune
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE
MOTVIND NORD VUOSTABIEGGA DAVVIN
FOLKEAKSJONEN MOT DAVVI VINDKRAFTVERK/ ÁLBMOTAKSUVDNA DAVVI

BIEGGAMILLORUSTTEGIID VUOSTÁ
ARRAN - JULEVSAME GUOVDASJ LULESAMISK SENTER
DEATNOGÁTTE SÁMIID SEARVI
SAMISK TRO-OG LIVSSYN/SAMI OSKU-JA EALLIOAIDNU
MOTVIND FINNMARK -VUOSTEBIEGGA FINNMÁRKU
KARASJOK FLYTTSAMELAG
POLMAK FLYTTSAMELAG
VARANGER REINSAMELAG
Kautokeino flyttsamelaag
Karasjok sameforening
SAMISK NÆRINGS-OG UTREDNINGSSENTER AS
Tana sameforening – Deanu sámiid searvi
Alta sameforening - Álttá Sámiid Searvi
Nord-Varanger Kvenforening – Varenkin Kvääniseura

Kopimottakerliste:

NORDKYN KRAFTLAG SA
STATNETT SF
FORNYBAR NORGE (tidl. Energi Norge)
BARENTS NETT AS
FRED. OLSEN RENEWABLES AS
FINNMARK KRAFT AS
GRENSELANDET AS
ST1 NORGE AS
VARANGER KRAFTHYDROGEN AS
LEGA NETT AS
GREEN AMMONIA BERLEVÅG AS